

**PLAN MOT DISKRIMINERING OCH
KRÄNKANDE BEHANDLING**

ÅBYÄNGSKOLANS

alla

verksamheter

GAMLEBY

LÄSÅRET 2022–2023

Innehåll

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling för Åbyängskolans alla verksamheter	3
Planens målgrupp.....	3
Vision	3
Trygg miljö	3
Definitioner.....	4
Diskriminering.....	4
Diskrimineringsgrunder:.....	4
Trakasserier.....	4
Mobbning	4
Trygghetsgruppen.....	4
ICDP Vägledande Samspel – International Child Development Programme	4
Främjande arbete	5
Kartläggning	5
Inflytande över planen mot diskriminering och kränkande behandling	6
Analys av planen mot diskriminering och kränkande behandling	6
Utvärdering av mål för läsåret 21/22	6
Mål för läsåret 22/23.....	7
Förebyggande arbete.....	7
Ansvarsfördelning.....	8
Alla vuxnas ansvar.....	8
Rektor har.....	8
Personal har.....	8
Elever har.....	8
Trygghetsgruppens ansvar	8
Åtgärder - rutiner.....	8
Arbetsgång för trygghetsgruppen.....	9
Diskriminering.....	9
Uppföljning – dokumentation	9
Tidsplan.....	9
Uppgiftskällor.....	10

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling för Åbyängskolans alla verksamheter

Åbyängskolan skall vara en arbetsplats där barn såväl som vuxna känner sig trygga och inte blir utsatta för någon form av trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling. Allt annat tar jag avstånd från och ser med största allvar på.

Johan Berg, rektor

Planens målgrupp

Planen berör verksamheterna förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Det finns två lagar som styr denna plan mot diskriminering och kränkande behandling. Det är skollagen och diskrimineringslagen.

Skollagen: Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Det enligt lag är förbjudet att uppträda på ett sådant sätt att det kränker en elevs värdighet.

Diskrimineringslagen: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna är enligt lag förbjudet.

Vision

Åbyängskolan och fritidshem ska:

- vara en trygg miljö för alla barn, elever och vuxna
- främja elevers lika rättigheter
- motverka diskriminering och trakasserier
- förhindra och förebygga alla former av kränkande behandling
- utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling som kommer till personals kännedom

Trygg miljö

All personal på Åbyängskolan har ett ansvar och en skyldighet att arbeta för en trygg miljö för våra elever.

Verksamheten skall organiseras så att riskfaktorer såsom trängsel, sysslöshet och anonymitet undviks och så att varje elev blir sedd varje dag och får känna att vardagen känns meningsfull.

Lokalerna skall vara väl anpassade till den verksamhet som bedrivs.

Vuxentätheten anpassas efter aktivitet, fysisk miljö och elevers behov.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrunder:

1. Kön
2. Etnisk tillhörighet: menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
3. Sexuell läggning: menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
4. Funktionshinder: menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Religion/Trosuppfattning: Alla människor har rätt till sin tro. Ingen kränkande särbehandling avseende detta tolereras.
6. Ålder: Man får ej särbehandlas eller trakasseras p.g.a. ålder.
7. Könsoverskridande identitet eller uttryck: förhålla oss till om man inte identifierar sig med sin biologiska tillhörighet som man eller kvinna t.ex. genom klädsel eller andra yttre tillhörigheter.

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett samlingsnamn för alla former av kränkningar. Gemensamt för alla kränkningar är att de är uttryck för makt och förtryck. Den eller de som kränker andra kränker också principen om alla människors lika värde.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och vara riktad mot en eller flera personer. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller återkomma systematiskt. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög)
- psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text - och bildburna (t.ex. sms, mms, fotografier, Snapchat eller andra sociala medier, på papper skrivna meddelanden)

Mobbning

Mobbning är ett vardagligt uttryck för upprepad kränkning som pågår under en längre tid. Enstaka vardagskonflikter är inte mobbning.

Trygghetsgruppen

Trygghetsgruppen består av vuxna på skolan som arbetar i ett team. De arbetar främjande, förebyggande och akut vid frågor som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

ICDP Vägledande Samspel – International Child Development Programme

Grundsynen i vårt förhållningssätt bygger på Vägledande Samspel, som är ett hälsofrämjande basprogram anpassat för barn i olika åldrar och inom verksamhetsområden som förskola, skola,

barnhälsovård och socialtjänst. Programmet baserar sig på modern utvecklingspsykologi och teorier om lärande och samspel.

Viktiga förutsättningar för att skapa en utvecklingsbefrämjande uppväxtmiljö för barn beskrivs. www.icdp.se

Främjande arbete

Det främjande arbetet är en naturlig del i vårt vardagliga arbete som syftar till att stärka respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Det främjande arbetet bedrivs utan förekommen anledning och omfattar alla. All personal har lika stort ansvar för alla elever.

- Vi vuxna ansvarar för lag och gruppindelning under skolarbetet och fritidstiden. Under mellanstadiet raster sker uppdelning av elever under överseende av vuxna.
- Tid tas i anspråk för återkommande samtal och diskussioner i värdegrundsfrågor. Värdegrundsarbetet med eleverna fortsätter kontinuerligt både inne i klassrummet men även under utevistelse, matsalen och på fritidshemmet.
- Varje grupp ska återkommande under läsåret tillsammans med eleverna diskutera ordnings- och trivselregler. Ett minimum är två gånger per termin, förslagsvis vid uppstart plus ytterligare ett tillfälle.
- Vi vuxna ska finnas nära, lyssna, och analysera förhållningssätt till varandra, både barn och vuxna.
- Vi vuxna ska försöka förstå agerande utifrån varje barns/elevs förutsättningar och behov.
- De vuxna ger varje barn/elev bestämda sittplatser i varje klassrum, matsal och på fritids.
- Det finns vuxna med reflexvästar på skolgården varje rast med ansvar för en viss aktivitet eller ett område.
- Rastverksamhet förekommer under bestämda tider i veckan.
- Vi vuxna tar aktivt avstånd från minner, suckande och nedsättande kommentarer.
- Vi vuxna arbetar för nolltolerans på skolan av könsord och kränkande ord.
- Klasserna planerar och genomför aktiviteter för hela eller delar av skolan bl.a. genom faddersystemet. Under pandemin har detta arbete till stor del legat på is, tanken är en återstart under ht 22.

Kartläggning

Enkäter genomförs med elever/föräldrar klasser och resultaten diskuteras i personal och elevgrupperna. Enkäterna sammanställs av rektor.

Trygghetsgruppen träffar varje årskurs från 1 – 6 i grupper om 4-6 elever.

Värdegrundsfrågor tas upp på elevråd och fritidsråd. Detta finns med under en stående punkt på dagordningen – värdegrund – på klassråd, elevråd och fritidsråd.

Trivsel och ordningsregler, förväntansdokument samt planen mot diskriminering och kränkande behandling kommuniceras på höstens första föräldramöte och publiceras på kommunens hemsida under rubriken Åbyängskolan samt på klassbloggar vid läsårsstarten. För de familjer som önskar finns planen att få i pappersform.

Följande kartläggningar görs på Åbyängskolan under ett läsår:

Tid **Typ av kartläggning**

Ht. Utvecklingssamtal genomförs med vårdnadshavare och elever.

 ”Lära-känna-samtal” genomförs med vårdnadshavare och elever i förskoleklass.

Ansvarig: klasslärare

Ht. Förvaltningsövergripande enkät till vårdnadshavare i F-klass och åk 5 (Ojämna år)

Ansvarig rektor och klasslärare skickar ut koder och information till hemmen

Ht. Förvaltningsövergripande enkät för elever (Jämna år)

Ansvarig: Rektor delegerar till klasslärare att genomföra

Vt. Utvecklingssamtal genomförs med vårdnadshavare och elever från F-6

Ansvarig: Klasslärare

Maj – juni Utvärdering av läsårets arbete i klasserna och på fritidshemmet

Ansvarig. Klasslärare och fritidspersonal

Maj – juni Sammanställning av genomförda enkäter (vissa år)

Ansvarig: Rektor

Juni/augusti Analys och utveckling av plan för diskriminering och kränkande behandling

Ansvarig: Trygghetsgruppen, delar av elevhälsolaget och rektor

Augusti/januari Uppdatering av gällande plan för diskriminering och kränkande behandling.

Ansvarig: Rektor

Inflytande över planen mot diskriminering och kränkande behandling

- Elever genom klassråd, elevråd och vid utvecklingssamtal.
- Vårdnadshavare genom utvecklingssamtal, enkäter, föräldramöten och föräldraförening
- Personal genom utvärdering av planen

Analys av planen mot diskriminering och kränkande behandling

Analys av kartläggning görs av rektor och trygghetsgrupp. Enkäten och trygghetsarbetet som genomförts visar på att vårt värdegrundsarbete som pågår hela tiden ger resultat. De allra flesta elever trivs och det är ett fåtal som uttrycker att de känner sig rädda för andra elever.

Utvärdering av mål för läsåret 21/22

- Alla elever skall känna sig trygga och uppleva skolan och fritidshemmet positivt. Under läsåret 21/22 hade vi som mål att utveckla vår rastverksamhet till ett naturligt inslag, få eleverna delaktiga i planeringar för olika aktiviteter under läsåret, så även i rastverksamheten. Detta var under läsåret 21/22 till stor del satt på is pga. pandemin och att det inte kunde genomföras på ett för alla säkert sätt.

- Målet var även att fortsätta utveckla fadderverksamheten. Även detta har varit vilande pga. pandemin och önskan från region/folkhälsomyndigheten att blanda årskurserna så lite som möjligt. Det är dock fortsatt ett mål som många önskar utveckla.
- Informera om kommunens förväntansdokument och även formulera lokala förväntningar för vår skola. Dessa dokument har gått ut till vårdnadshavare vid läsårsstart, även översättningar på de för oss vanligaste modersmålen.
- Fortsätta arbetet med tillgängliga lärmiljöer – förutsättningar för lärande, social, pedagogisk och fysisk miljö. Ett mål vi inte kan säga har genomfört på skolnivå. Vi har berört vissa delar av det i det NPF-projekt som genomförts, samt att några arbetslag har arbetat aktivt med det.

Mål för läsåret 22/23

- Alla elever skall känna sig trygga och uppleva skolan och fritidshemmet positivt. Ett återkommande mål vi ständigt arbetar med.
- Vi ska fortsätta utveckla vår rastverksamhet. En personal får under läsåret tid i sin tjänst för att ansvara för det.
- Återuppta den fadderverksamheten vilken tvingats vara vilande och utveckla den till ett återkommande inslag.
- Öka elevernas möjlighet till delaktighet genom att utveckla arbetet med klass- och elevråd.
- Arbeta för att få ett vårdat språk används i alla skolans olika miljöer.
- Arbeta med att få en fungerande verksamhet på fotbollsplanen.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet sker genom att: (där vissa saker inte genomförs i alla årskurser)

- vuxna finns i matsalen vid alla tillfällen, vid busshållplatsen i samband med bussarnas avgång samt vid omklädningsrummen inför idrott.
- vuxna ansvarar för gruppindelning under skolarbete och under fritidstid, i vissa fall underöverseende av vuxna. Arbetet behöver förbättras och följas upp då det inte fungerar fullt ut i alla lägen.
- medvetandegöra skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och dess innehåll bland eleverna genom att elevråd och klasslärare går igenom innehållet återkommande under läsåret.
- ett planerat samarbete mellan fritidsgården och skolan sker under skoltid och fritidshemstid.
- organisera rastverksamhet.
- organisera styrda raster 2 ggr/vecka där vuxna bestämmer rast-kompisar.
- i klasserna planera gemensamma aktiviteter för hela eller delar av skolan och då i åldersblandade grupper. Under ht och under vt.
- organisera faddersystem där vi jobbar tillsammans med olika övningar, lekar och aktiviteter.
- använda litteratur och filmer vars innehåll gör att vi kan diskutera och bearbeta värdegrundsfrågor.
- arbeta med tjej och killgrupper.
- arbeta med dramaövningar.
- arbeta aktivt och medvetet med lek för att stärka respekten för varandra i grupperna.
- Arbeta med materialet "Stopp min kropp".
- Tema hälsa.

Ansvarsfördelning

Alla vuxnas ansvar...

Alla vuxna på skolan har ett gemensamt ansvar för att upptäcka, förebygga och stoppa kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Alla som ser eller hör en kränkning måste därför *alltid reagera och påtala* detta för de inblandade. Konflikter och kränkningar löses direkt av den vuxne som uppmärksammat situationen och avgör om det räcker med en tillsägelse eller om ytterligare samtal behövs. Om ytterligare insatser behövs informeras de klasslärare/fritidspersonal som står barnet/eleven närmast som fortsätter arbetet med att lösa situationen.

Trygghetsgruppen kopplas in vid behov. Om inte kränkningarna upphör kopplas rektor in och den yttersta konsekvensen blir en anmälan till socialförvaltningen eller en polisanmälan.

Rektor har...

det yttersta ansvaret för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas. Rektor ansvarar även för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att personal och föräldrar får ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Personal har...

- ansvar för att eleverna får kunskap och förståelse om planen mot diskriminering och kränkande behandling och detta genomförs vid varje terminsstart samt återkommande under läsåret.
- ansvar för att med eleverna diskutera värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet.
- ansvar för att öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem.
- ansvar för att uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, diskriminering och/eller trakasserier.
- ansvar för att tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen och på skolan, samt samarbeta med hemmen i elevernas fostran och då klargöra skolans normer och regler.

Elever har...

- ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever.
- ansvar för att ta del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och handla utifrån den.

Om man som elev får veta att det sker någon form av diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling bör man berätta det för någon vuxen. Det finns också möjlighet att anonymt lägga en lapp i en låst låda.

Trygghetsgruppens ansvar

De vuxna i trygghetsgruppen arbetar i ett team och leds under läsåret 22/23 av speciallärare Birgitta Hellman, Hanna Wirengård, Ulla Gustavsson och kurator Karin Renström. Den/de klasslärare/fritidspersonal som står de berörda barnen/eleverna närmast, ansvarar tillsammans med trygghetsgruppen för det fortsatta arbetet runt händelsen, dokumentationen, uppföljning och utvärdering.

Åtgärder - rutiner

Elev som misstänker eller får kännedom om att en annan elev blir eller blivit utsatt för kränkande behandling bör vända sig till någon vuxen på skolan.

Vuxen som på något sätt får information om att en elev känner sig eller känt sig utsatt för kränkande behandling samtalar med eleven och vid behov kontaktas klasslärare.

Vid behov tar klasslärare hjälp av trygghetsgruppen som har ansvaret för att utreda och åtgärda.

Arbetsgång för trygghetsgruppen

- Samtal, först med den drabbade och sedan med övriga inblandade.
- Vårdnadshavare kontaktas vid behov, i första hand berättar eleven/eleverna hemma. Återkoppling till trygghetsgruppen sker skriftligt eller via telefon. Får trygghetsgruppen ingen återkoppling kontaktas hemmet.
- Trygghetsgruppen informerar rektor vid behov.
- Trygghetsgruppen har ansvar för att åtgärderna som genomförs dokumenteras, följs upp och utvärderas.
- Om kränkningarna inte upphör har rektor ansvar att vidta nödvändiga åtgärder.
- Rektor har ansvaret för att informera förvaltningschefen om det bedöms vara befogat.
- Om oro för elevens sociala situation finns informerar trygghetsgruppen detta till skolans elevhälsolag.
- Vid brott övervägs om en polisanmälan ska göras.

Diskriminering

- Vid diskriminering kontaktas rektor direkt för en individuell bedömning av det uppkomna. Utredningen och åtgärder utgår ifrån lagstiftningen om förbud mot diskriminering.
- **Om en elev känner sig kränkt eller blir kränkt av en vuxen** på skolan ska rektor omgående informeras av den personal som uppmärksammat situationen.
- Rektorn pratar med den berörda eleven och med läraren.
- Rektor ansvarar för det fortsatta arbetet runt händelsen, dokumentationen, uppföljning och utvärdering.
- Rektor tar kontakt med vårdnadshavare.

Uppföljning – dokumentation

Vi använder ett rapportsystem Vad har hänt? Vem är inblandad? När hände det? Alla åtgärder dokumenteras av trygghetsgruppen.

Tidsplan

Varje terminsstart ansvarar rektor för informationen till personalen om planen mot diskriminering och kränkande behandling. Personalen arbetar sedan med planen mot diskriminering och kränkande behandling i grupperna.

Ansvarig: rektor

Vid skolstarten varje år informeras eleverna om innehållet i vår plan mot diskriminering och kränkande behandling samt trivsel/ordningsregler. Varje årskurs utarbetar klassrumsregler som anslås i klassrummen och följs upp kontinuerligt t.ex. på klassråd minst två gånger per termin.

Ansvarig: klasslärare

Trivsel och ordningsregler samt planen mot diskriminering och kränkande behandling kommuniceras på höstens första föräldramöte och publiceras på kommunens hemsida under rubriken Åbyängskolan samt på klassbloggar vid läsårsstarten. För de familjer som önskar finns planen att få i pappersform.

Ansvarig: rektor och klasslärare

Planen utvärderas och skrivs om en gång per år.

Ansvarig: rektor och trygghetsgrupp

Uppgiftskällor

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Barn- och elevskyddslagen (2006:67)
- Skollagen (2010:800)
- Allmänna råd för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling (SKOLFS 2004:19).
- Barn- och utbildningsförvaltningens rutiner vid hot och våld.
- Arbetsmiljöverkets föreskrift om kränkande särbehandling i arbetslivet (AFS 1993:17).
- Arbetsmiljöverkets föreskrift om åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2).
- Socialtjänstlagen (2002:453)
- Brottsbalken (1962:700)
- Skolverkets rapport 353 2011 "Utvärdering av metoder mot mobbing"

Dokumentation - Trygghetsgruppen Åbyängskolan

Utredning gällande diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Datum:

Berörda personer:

Problemformulering/lakttagelse:

Kartläggning/genomförda samtal:

Åtgärder:

Uppföljning:

Utredning
utför av:_____

Anmälan om kränkande behandling

Enligt Skollagen 6 kap 10 §

Skola/förskola/fritidshem Klass/grupp

Vad har hänt? _____

Kränkande behandling Trakasserier Sexuella trakasserier

Kort beskrivning av händelse:

Beslut om att utredning påbörjats

Datum

Underskrift och namnförtydligande

Uppföljning genomförd

Datum

Underskrift och namnförtydligande

Kort beskrivning av utförda åtgärder:

Skickas till:

Barn- och utbildningskontoret Västerviks kommun Fabriksgatan 21 593 80 Västervik